

О. О. Грабовська

**ДОКАЗУВАННЯ
У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ:
ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ І ПРАКТИКИ**

Монографія

Київ
Юрінком Інтер
2016

УДК 347.94(477)
ББК 67.9(4Укр)410
Г75

Рецензенти:

Андрійцьо В. Д., доктор юридичних наук,
суддя Закарпатського адміністративного суду;
Курило Н. П., доктор юридичних наук, професор,
перший проректор Сумського національного аграрного університету

*Рекомендовано до друку
Вченою радою юридичного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
(протокол № 10 від 22 червня 2016 р.)*

Відтворення всієї книги чи якої-небудь її частини
будь-якими засобами або в якій-небудь формі, у тому числі в Інтернеті,
без письмового дозволу видавництва забороняється

Грабовська О. О.

Г75

Доказування у цивільному процесі України: проблеми теорії
і практики: монографія. — Київ: Юрінком Інтер, 2016. — 504 с.
ISBN 978-966-667-658-3

Новітні тенденції розвитку українського суспільства, які відбилися й на сфері права, вимагають переосмислення базових загальнотеоретичних положень, розробки та запровадження нових підходів до законодавчого регулювання правових інститутів відповідно до потреб сьогодення. В переліку таких інститутів доказування посідає одне з головних місць, оскільки від його ефективності безпосередньо залежить захист прав, свобод та інтересів, законність та обґрунтованість судових рішень.

Основною метою представленої роботи є комплексне дослідження доказування у цивільному судочинстві, для чого системно розкривається генеза розвитку наукових уявлень про зміст доказування та доведення, феномен пізнання, предмет доказування, права та обов'язки суб'єктів доказування, роль кожного суб'єкта цивільних процесуальних правовідносин у встановленні судом фактів і обставин. Виявлено вплив окремих функціональних принципів цивільного процесуального права на реалізацію прав та обов'язків у доказуванні та встановленні їх взаємодію. Досліджено феномен доказу як інструментарію доказування та доведення фактів і обставин тощо.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів, суддів, інших практикуючих юристів.

УДК 347.94(477)
ББК 67.9(4Укр)410

ISBN 978-966-667-658-3

© Грабовська О. О., 2016
© Юрінком Інтер, 2016

Зміст

Вступ	5
Розділ 1. Загальна характеристика вчення про доказування та пізнання у цивільному процесі	11
1.1. Еволюція наукових уявлень про доказування у цивільному процесі	11
1.2. Феномен пізнання та його роль у доказуванні, встановленні фактів і обставин у цивільному процесі	45
Розділ 2. Нормативна основа доказування, встановлення фактів та обставин у цивільному судочинстві	86
2.1. Регламентация національним законодавством України доказування, встановлення фактів та обставин у цивільному судочинстві	86
2.2. Вплив правового регулювання доказування, встановлення фактів та обставин на формування моделі цивільного судочинства.....	98
2.3. Вплив рішень Європейського суду з прав людини на розвиток національного законодавства України та судову практику в сфері доказування та встановлення фактів і обставин	110
2.4. Правове регулювання доказування, встановлення фактів та обставин у справах з іноземним елементом	136
Розділ 3. Функціональне призначення окремих принципів цивільного процесуального права у доказуванні та встановленні фактів і обставин	156
3.1. Реалізація принципу змагальності в сфері доказування та встановлення фактів і обставин у цивільному процесі	158
3.2. Реалізація принципу рівності в сфері доказування та встановлення фактів і обставин у цивільному процесі.....	173
3.3. Реалізація принципу безпосередності в сфері доказування та встановлення фактів і обставин у цивільному процесі	181
Розділ 4. Предмет доказування у цивільному процесі	200
4.1. Поняття предмета доказування у цивільному процесі.....	200
4.2. Межі формування предмета доказування у цивільному процесі.....	214
4.3. Зміст предмета доказування у цивільному процесі.....	221
4.3.1. Факти матеріально-правового характеру в складі фактів предмета доказування у цивільному процесі.....	221
4.3.2. Факти процесуально-правового характеру.....	229
4.3.3. Доказові факти.....	238
4.4. Суб'єкти формування предмета доказування у цивільному процесі	240

4.5. Формування предмета доказування у позовному, окремому та наказному провадженнях	246
4.6. Формування предмета доказування на різних стадіях цивільного процесу	256
4.7. Факти та обставини, що не підлягають доказуванню у цивільному процесі	263
4.7.1. Факти та обставини, визнані сторонами та іншими особами, які беруть участь у справі	264
4.7.2. Загальновідомі факти	271
4.7.3. Преюдиціальні факти та обставини	274
Розділ 5. Суб'єкти доказування у цивільному процесі	292
5.1. Становище суду в сфері доказування та встановлення фактів і обставин у цивільних справах	294
5.2. Особи, які беруть участь у справі як суб'єкти доказування у цивільному процесі	308
5.3. Роль інших учасників цивільного процесу (осіб, які сприяють здійсненню цивільного судочинства), у доказуванні та встановленні фактів і обставин	342
Розділ 6. Стадії доказування у цивільному процесі	363
6.1. Твердження про факти та обставини	365
6.2. Зазначення доказів (вказівка на докази)	367
6.3. Подання доказів	370
6.4. Витребування доказів	378
6.5. Дослідження доказів	383
6.6. Оцінка доказів	387
Розділ 7. Юридична природа доказів у цивільному судочинстві	398
7.1. Феномен доказів	398
7.2. Належність доказів	417
7.3. Допустимість доказів	424
7.4. Достовірність доказів	444
7.5. Достатність доказів	450
Висновки	463